

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 6 marca 1928 r.

o Policji Państwowej.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

TYTUŁ I.

Organizacja Policji Państwowej.

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Policja Państwowa jest jednolitym, zorganizowanym na wzór wojskowy korpusem, przeznaczonym do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

W zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw organa Policji Państwowej są organami wykonawczymi władz sądowych i prokuratorskich stosownie do obowiązujących ustaw postępowania karnego i przepisów szczególnych.

Art. 2. Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie Policji Państwowej, zorganizowanej na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz osobom w jej skład wchodzącym.

Art. 3. Policja Państwowa podlega:

a) w zakresie wykonywania funkcji określonych w art. 1, ust. 1 władzom administracji ogólnej;

b) w sprawach organizacji i administracji wewnętrznej, a w szczególności uzupełnienia, wyszkolenia, zaopatrzenia, uzbrojenia, dyscypliny, kontroli służbowej i technicznego wykonywania służby oraz przygotowania do zadań, przewidzianych w art. art. 27 i 28 — swoim policyjnym przełożonym;

— w obu kierunkach zaś Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Hekroć niniejsze rozporządzenie mówi o władzach administracji ogólnej, należy rozumieć oprócz państwowych władz administracji ogólnej również i te organa komunalne w miastach, stanowiących osobne powiaty miejskie, które sprawują funkcje władz administracji ogólnej w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Art. 4. W sprawach organizacji i administracji wewnętrznej Policji Państwowej (art. 3 pkt. b) władze administracji ogólnej mają prawo żądać od przełożonych policyjnych policji wyjaśnień i sprawozdań oraz usunięcia zauważonych niedomagań.

W zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw prawo żądania wyjaśnień i sprawozdań oraz usunięcia niedomagań służy władzom sądowym i prokuratorskim.

Przełożeni policyjni o ile nie mogą we własnym zakresie uczynić zadość żądaniom władzy administracji ogólnej, sądowej lub prokuratorskiej, przedkładają sprawę do decyzji wyższemu przełożonemu policyjnemu.

Art. 5. Funkcje wykonawcze w zakresie bezpieczeństwa i spokoju publicznego Policja Państwowa spełnia bezpośrednio, zaś w sprawach porządku publicznego przez wspieranie, względnie w wypadkach uregulowanych osobnymi przepisami, przez nadzorowanie organów państwowych i samorządowych lub innych organów, które są albo będą powołane do wykonywania przepisów regulujących sprawę porządku publicznego.

Współdziałanie Policji Państwowej w sprawach porządku publicznego określa wojewoda stosownie do warunków miejscowych.

Art. 6. Pobieranie i ściąganie danin, grzywien, opłat, kar pieniężnych i kosztów sądowych i administracyjnych oraz doręczanie wezwań i innych pism sądowych i administracyjnych nie może być poruczone organom Policji Państwowej z wyjątkiem wypadków, w których organa te na podstawie obowiązujących przepisów są uprawnione do nakładania doraźnych kar administracyjnych.

Minister Spraw Wewnętrznych może wyjątkowo zgodzić się na wykonywanie przez Policję Państwową pomocniczych czynności wykonawczych w zakresie administracji państwowej i samorządowej, w szczególności doręczania wezwań, o ile czynności te dadzą się wykonać przy sposobności pełnienia właściwych zadań policji.

Art. 7. Władze sądowe i prokuratorskie, zarówno cywilne jak i wojskowe, mają prawo wydawania poleceń Policji Państwowej w zakresie przewidzianym w art. 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, lub dla usunięcia oporu i ochrony czynności urzędowych.

O ile polecenie wydane przez władze sądowe lub prokuratorskie uniemożliwia wykonanie zarządzenia wydanego przez władze administracji ogólnej, decyzja, które z tych poleceń ma być najpierw wykonane, należy do władzy administracji ogólnej z tem jednak, że sędziowskie i prokuratorskie polecenia aresztowania, rewizji, zabezpieczenia śladów

przestępstwa przed zatarciem, usunięcia oporu przy czynnościach urzędowych oraz, jeśli prokurator w poszczególnym wypadku tak zleci, dochodzenia w sprawie osoby aresztowanej,—mają zawsze pierwszeństwo przed innymi poleceniami.

Minister Sprawiedliwości oraz Minister Spraw Wojskowych wydadzą w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych szczegółowe instrukcje w sprawie stosunku Policji Państwowej do władz sądowych i prokuratorskich i czynności dochodzenia przestępstw.

Art. 8. Władze i organa inne, niż sądowe i prokuratorskie, upoważnione przez specjalne ustawy i rozporządzenia do prowadzenia dochodzeń karnych i ścigania przestępców, komunikują się w tym zakresie z Policją Państwową bezpośrednio.

Art. 9. Wszystkie władze, urzędy i organa państwowe i samorządowe, poza wymienionymi w art. 7 i 8, zwracają się do Policji Państwowej w jej zakresie działania za pośrednictwem władzy administracji ogólnej, wyjąwszy wypadki, w których zwłoka zagraża niebezpieczeństwem; w wypadkach tych winny one jednak zawiadomić równocześnie właściwą władzę administracji ogólnej.

Sposób wzajemnego porozumiewania się policji i władz wojskowych (z wyjątkiem wojskowych władz sądowych i prokuratorskich — art. 7) w zakresie spraw przewidzianych w art. 27 i 28 niniejszego rozporządzenia, będzie ustalony instrukcją Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 10. Władze administracji ogólnej oraz sądowe i prokuratorskie ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść poleceń wydawanych Policji Państwowej.

Organa Policji Państwowej są obowiązane wykonać otrzymane polecenia, nie wchodząc w ich ocenę, mogą jednak żądać wydania lub potwierdzenia polecenia na piśmie. Żądanie to nie wstrzymuje obowiązku wykonania polecenia.

Art. 11. Władze wymienione w art. 10 kierują swoje polecenia z reguły do właściwych najniższych jednostek organizacyjnych Policji Państwowej; do wyższych jednostek organizacyjnych — wówczas, gdy tego wymaga interes służby, zaś do poszczególnych oficerów lub szeregowych Policji Państwowej — tylko wówczas, gdy zwłoka zagraża niebezpieczeństwem.

Jeżeli szczególna właściwość lub waga polecanej czynności tego wymagają, prokurator lub sędzia śledczy porozumie się z właściwym przełożonym policyjnym co do wykonania jej przez oznaczonego oficera względnie szeregowego Policji Państwowej.

Władze wymienione w art. 10 mogą wydawać polecenia tylko tym organom policyjnym (jednostkom organizacyjnym, względnie poszczególnym oficerom i szeregowym Policji Państwowej), które są w zależności od nich przy pełnieniu obowiązków służbowych bądź stale w myśl przepisów organizacyjnych dla Policji Państwowej, bądź czasowo na podstawie szczególnego zarządzenia.

Art. 12. Każdy jest obowiązany na żądanie organów Policji Państwowej w służbie udzielać im w miarę możliwości doraźnej pomocy, a w szczególności także pomocy potrzebnej do pokonania czynnego oporu. Obowiązek ten ciąży przede wszystkim na władzach i organach państwowych i samorządowych.

Art. 13. Koszta utrzymania Policji Państwowej ponosi Skarb Państwa. Gminy obowiązane są na żądanie władzy administracji ogólnej dostarczać za opłatą lokali, potrzebnych na pomieszczenie posterunków, koszar i biur policyjnych.

Wysokość tych opłat ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Koszta wynikające z obowiązków Policji Państwowej, określonych w art. 7, 8 i 9, obciążają budżet Policji Państwowej o tyle, o ile chodzi o pierwsze dostarczenie osób względnie dowodów rzeczowych do najbliższej właściwej władzy.

Art. 14. Policja Państwowa jest uprawniona przy wykonywaniu swych zadań (określonych w art. 1) do stosowania niezbędnych środków przymusowych, a w szczególności do użycia siły fizycznej.

Art. 15. Oficerowie i szeregowi P. P. podczas pełnienia służby mają prawo użycia broni w wypadkach, określonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. o użyciu broni przez organa bezpieczeństwa publicznego i ochrony granic (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 243).

Rozdział II.

Podział terytorjalny.

Art. 16. Organizacja Policji Państwowej pod względem terytorjalnym przystosowana jest do administracyjnego podziału Państwa na województwa i powiaty.

Zmiany w tym podziale powodują tem samem odpowiednie zmiany w podziale terytorjalnym dla celów Policji Państwowej.

Art. 17. Każde województwo tworzy okrąg wojewódzki, a każdy powiat administracyjny — obwód powiatowy Policji Państwowej.

W skład obwodów powiatowych wchodzi posterunki, obejmujące jedną lub kilka gmin, albo część gminy oraz komisariaty, obejmujące większe miasta lub ich dzielnice.

W miastach wydzielonych z powiatów pod względem administracji państwowej Policja Państwowa stanowi obwody lub okręgi w zależności od ustroju władz administracji ogólnej.

Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzenia wprowadzić wyjątki od powyższej zasady ze względu na warunki miejscowe.

Szczegóły organizacji Policji Państwowej w tych miastach ustala rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 18. W razie potrzeby Minister Spraw Wewnętrznych w ramach etatu osobowego Policji Państwowej, przewidzianego corocznie w budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, może tworzyć oddziały policji, przeznaczone do specjalnych zadań służby bezpieczeństwa, których organizację wewnętrzną i sposób użycia określa wydane przez niego przepisy.

Powyższe postanowienie nie uwłacza przepisowi pkt. 11 art. 4 ustawy z dnia 11 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 580).

Art. 19. Etaty osobowe okręgów wojewódzkich i obwodów powiatowych oraz komend wojewódzkich i powiatowych ustala Minister Spraw Wewnętrznych w ramach ogólnego etatu Policji Państwowej.

Podział etatów na posterunki i komisariaty przeprowadza wojewoda na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego.

Art. 20. O tworzeniu, kasowaniu i rozlokowaniu komisariatów oraz oddziałów przeznaczonych do specjalnych zadań, tudzież o stanach liczebnych tych osiadczy decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

O tworzeniu i rozlokowaniu w tym samym rejonie posterunków decyduje wojewoda na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego.

O kasowaniu i zmianie rejonów posterunków decyduje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 21. O czasowym wzmocnieniu policji jednego województwa siłami innego województwa decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

O czasowym wzmocnieniu policji jednego obwodu powiatowego siłami innego w obrębie tego samego województwa decyduje wojewoda po wysłuchaniu opinii komendanta wojewódzkiego.

Rozdział III.

Przełożeni policyjni.

Art. 22. Przełożonymi policyjnymi są:

Minister Spraw Wewnętrznych w stosunku do Komendanta Głównego i wszystkich oficerów i szeregowych P. P. w Państwie;

Komendant Główny P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. w Państwie;

Komendant wojewódzki P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. na terenie województwa;

Komendant powiatowy P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. na terenie powiatu;

Wszyscy inni oficerowie lub szeregowi P. P. — w stosunku do podporządkowanych im służbowo oficerów i szeregowych P. P.

Art. 23. Komendant Główny P. P. podlega bezpośrednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Komendant Główny P. P. kieruje względnie zarządza z ramienia Ministra sprawami przewidzianymi w p. b) art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Art. 24. Komendanci wojewódzcy P. P. zarządzają sprawami wymienionymi w p. b) art. 3 niniejszego rozporządzenia w zakresie ustalonym przez to rozporządzenie, względnie w zakresie poruczonej przez Komendanta Głównego P. P. i sprawują nadzór nad utrzymaniem sprawności policji w podległych im okręgach.

Ponadto komendanci wojewódzcy P. P. wykonują polecenia wojewodów w zakresie przewidzianym w p. a) art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Art. 25. Do zadań komendantów powiatowych P. P. należy:

a) spełnianie funkcji wykonawczych należących do obowiązków P. P. w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia,

b) wykonywanie funkcji, wymienionych w p. b) art. 3 niniejszego rozporządzenia w zakresie ustalonym przez to rozporządzenie względnie poruczonej im przez komendantów wojewódzkich.

Art. 26. Organem pracy Komendanta Głównego P. P. jest Komenda Główna Policji Państwowej, komendanta wojewódzkiego — Komenda Wojewódzka Policji Państwowej, komendanta powiatowego — Komenda Powiatowa Policji Państwowej.

Szczegółowe przepisy o organizacji komend oraz jednostek wykonawczych Policji Państwowej wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Rozdział IV.

Współdziałanie Policji Państwowej w sprawach obrony Państwa.

Art. 27. Zakres współdziałania i czynności przygotowawczych Policji Państwowej w sprawach obrony Państwa ureguluje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, o ile zaś chodzi o stronę finansową — i z Ministrem Skarbu, w drodze rozporządzenia.

Ministrowi Spraw Wojskowych na obszarze całego Państwa a dowódcom okręgów korpusów na obszarze ich okręgów przysługuje prawo kontroli przygotowań P. P. w zakresie, przewidzianym w niniejszym artykule.

Sposób wykonywania tej kontroli określi instrukcja Ministra Spraw Wewnętrznych, wydana w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 28. W razie częściowej lub całkowitej mobilizacji albo w innych wypadkach, w których ze względu na interes obrony Państwa Rada Ministrów uzna to za konieczne, Policja Państwowa z chwilą ogłoszenia mobilizacji względnie od dnia, wskazanego uchwałą Rady Ministrów, staje się z mocy sa-

me go prawa częścią sił zbrojnych Państwa i wchodzi w ich skład, jako wojskowy korpus służby bezpieczeństwa.

Art. 29. Włączenie Policji Państwowej w skład sił zbrojnych (art. 28) nie narusza obowiązków Policji Państwowej w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, wynikających z przepisów rozdziału I niniejszego tytułu.

Art. 30. Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych określi bliżej sposób wcielenia Policji Państwowej do sił zbrojnych, ustali, jakie przepisy i regulaminy mają być do niej zastosowane, oraz ustali stosunek Policji Państwowej na czas jej wcielenia do sił zbrojnych — (art. 28) do władz administracji ogólnej. Stosunek Policji Państwowej na czas wcielenia do sił zbrojnych — do władz sądowych i prokuratorskich określi rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości, Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 31. Oficerom i szeregowym P. P., jak długo pozostają w korpusie Policji Państwowej, nadaje się na czas wcielenia do sił zbrojnych stopnie wojskowe równorzędne do stopni posiadanych w Policji Państwowej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych określi, jakie stopnie wojskowe odpowiadają w tym wypadku poszczególnym stopniom policyjnym.

Nadane w tym trybie oficerskie stopnie wojskowe mają być uważane jako stopnie oficerów czasu wojny.

Oficerowie P. P., posiadający stopnie oficerów rezerwy wyższe od tych, któreby im przysługiwały w myśl postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, otrzymują na czas wcielenia Policji Państwowej do sił zbrojnych stopień posiadany w wojsku.

Sposób nadania i utraty stopni wojskowych na czas wcielenia do sił zbrojnych określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

TYTUŁ II.

Uzupełnienie i wyszkolenie Policji Państwowej.

Rozdział I.

Uzupełnienie.

Art. 32. Funkcjonariusze Policji Państwowej dzielą się na oficerów i szeregowych Policji Państwowej.

Oficerami Policji Państwowej w porządku stopni są:

Generalny Inspektor P. P.
Nadinspektor P. P.
Inspektor P. P.
Podinspektor P. P.
Nadkomisarz P. P.

Komisarz P. P.
Podkomisarz P. P.
Aspirant P. P.

Szeregowymi Policji Państwowej w porządku stopni są:

Starszy przodownik P. P.
Przodownik P. P.
Starszy posterunkowy P. P.
Posterunkowy P. P.

Stanowiska komendantów posterunków będą obsadzone przez st. przodowników lub przodowników, a w razie specjalnych wymogów służby — przez oficerów P. P. Kierownikami wszystkich innych jednostek P. P. będą z reguły oficerowie P. P.

Art. 33. Głównego Komendanta P. P. mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych, bądź z pośród członków korpusu P. P., bądź z poza tego korpusu. W tym ostatnim wypadku przepisy art. 40 i 42 niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania.

Art. 34. Korpus Policji Państwowej uzupełnia się jak następuje:

Oficerowie:

a) drogą awansowania st. przodowników P. P.;
b) drogą przyjmowania kandydatów, którzy uczynili zadość powszechnemu obowiązkowi wojskowemu — z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla oficerów rezerwy.

Szeregowi:

a) drogą przyjmowania zgłaszających się do służby w Policji Państwowej szeregowych rezerwy, którzy odbyli czynną służbę w wojsku;
b) w razie braku odpowiednich kandydatów, wymienionych w p. a) — drogą przyjmowania innych kandydatów z pośród osób, które uczyniły zadość powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

Art. 35. Kandydaci na szeregowych Policji Państwowej winni posiadać następujące warunki:

- 1) obywatelstwo polskie,
- 2) nieskazitelną przeszłość,
- 3) wiek od 21 do 35 lat,
- 4) odpowiednie uzdolnienie fizyczne i umysłowe,
- 5) zdolność do działań prawnych,
- 6) biegłą znajomość języka polskiego w słowie i piśmie,
- 7) wykształcenie ogólne w zakresie co najmniej 4 klas szkoły powszechnej.

Postanowienia p. 3 nie mają zastosowania do szeregowych, przechodzących bezpośrednio ze służby zawodowej w wojsku do służby w Policji Państwowej.

Art. 36. Kandydaci na oficerów P. P. oprócz warunków wymienionych w art. 35 winni posiadać wykształcenie średnie, ogólno-kształcące lub zawodowe, zakończone przepisaniem egzaminami.

Kandydaci, którzy zajmowali stanowiska w Policji, administracji ogólnej lub sądownictwie, mogą być przyjmowani i po przekroczeniu 35 roku życia.

Minister Spraw Wewnętrznych może w wyjątkowych wypadkach przyjąć także innych kandydatów, którzy przekroczyli powyższą granicę wieku.

Postanowienie ust. 1 niniejszego artykułu — o ile chodzi o wymogi wykształcenia — nie ma zastosowania do st. przodowników P. P., zyskujących w drodze awansu stopień oficerski w uznaniu wybitnych zasług i zdolności.

Art. 37. Nie mogą być przyjęte do Policji Państwowej osoby, przeciwko którym toczy się postępowanie karno-sądowe o przestępstwo ścigane z urzędu lub postępowanie upadłościowe albo też postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Przyjęcie do Policji Państwowej kandydatów wydalonych ze służby państwowej lub karanych sądowo, wymaga zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych, mimo ustania niezdolności do zajmowania stanowisk w służbie państwowej w myśl ustaw karnych. Ograniczenie to nie ma zastosowania do osób karanych za wykroczenia.

Osoby karane za przestępstwa z chęci zysku nie mogą być przyjmowane do Policji Państwowej.

Art. 38. Zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych wymagane jest w wypadkach, w których małżonkowie, krewni wstępni i zstępni z urodzenia lub przysposobienia, krewni w linii bocznej do trzeciego oraz powinowaci do drugiego stopnia włącznie mają być funkcjonariuszami tego samego urzędu, do którego należą czynności kasowe, zarząd i dysponowanie materiałami gospodarczymi albo prowadzenie rachunkowości lub kontroli, względnie mają pozostać do siebie w stosunku bezpośredniego przełożonego i podwładnego w służbie.

Art. 39. Przyjęcie na służbę w charakterze szeregowego P. P. uzależnia się od zobowiązania się kandydata do czteroletniej służby w Policji Państwowej.

Art. 40. Przyjęcie do służby w Policji Państwowej w stopniu oficera następuje w drodze mianowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych, w stopniu szeregowego w drodze mianowania przez Głównego Komendanta P. P. lub z jego upoważnienia przez komendantów wojewódzkich.

Oficerowie P. P. rozpoczynają służbę w stopniu aspiranta z wyjątkiem kandydatów z akademickim wykształceniem prawniczym, zakończonym przepisaniem egzaminami, którzy rozpoczynają służbę w stopniu podkomisarza.

Oficerowie przechodzący do Policji Państwowej bezpośrednio z zawodowej służby w wojsku nie mogą być przyjmowani do służby w Policji Państwowej w stopniach niższych, niż odpowiadające posiadanym w wojsku. Do czasu wyścia rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2 art. 31 niniejszego rozporządzenia, wzajemny stosunek stopni wojskowych i policyjnych określa się na podstawie ustawy o uposażeniu.

Szeregowi P. P. rozpoczynają służbę w stopniu posterunkowego z wyjątkiem podoficerów żandarmerji wojskowej, których Komendant Główny P. P. może przyjmować w stopniach wyższych.

Art. 41. W wyjątkowych wypadkach może nastąpić mianowanie kandydata na oficera P. P. w stopniu wyższym niż to przewiduje poprzedni artykuł. Właściwymi do przyjęcia na służbę są w tych wypadkach władze wymienione w art. 73 ust. 2 i 3.

Rozdział II.

Wyszkolenie Policji Państwowej.

Art. 42. Wszyscy oficerowie i szeregowi P. P. muszą przejść kurs wyszkolenia zawodowego.

Art. 43. Wyszkolenie policyjne odbywa się:

- 1) w szkołach oficerskich P. P.
- 2) w szkołach dla szeregowych P. P.
- 3) w szkołach i na kursach specjalnych.

Art. 44. Organizację i programy szkół policyjnych określi Minister Spraw Wewnętrznych. Program w zakresie wyszkolenia wojskowego ustali Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Dla pogłębienia wyszkolenia wojskowego korpusu P. P. Minister Spraw Wojskowych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych wyznaczy do dyspozycji tego ostatniego rzeczoznawców i instruktorów wojskowych z pośród oficerów wojska.

W tym samym celu oficerowie P. P. mogą być przydzielani na pewien czas do jednostek wojskowych. Sposób i warunki odbywania tej praktyki określi instrukcja Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

TYTUŁ III.

Stosunek służbowy.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 45. Stosunek służby w Policji Państwowej ma charakter publiczno-prawny; może być zamieniony, zawieszony lub rozwiązany wyłącznie przy zastosowaniu przepisów prawa publicznego, a w szczególności postanowień niniejszego rozporządzenia.

Art. 46. Stosunek służbowy oficerów i szeregowych P. P. zawiązuje się z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

Art. 47. Objęcie służby następuje w dniu wyznaczonym przez władzę mianującą w piśmie nominacyjnym.

Przyjęty do służby winien zgłosić się do przełożonego policyjnego wymienionego w piśmie nominacyjnym, który stwierdza objęcie służby na piśmie,

odbierając zarazem od przyjętego przysięgę w następującym brzmieniu:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu na powierzonym mi stanowisku pożytek Państwa Polskiego oraz dobro publiczne mieć zawsze przed oczyma, władzy zwierzchniej Państwa Polskiego wierności dochować, obowiązki swoje spełniać gorliwie i sumiennie, rozkazy i polecenia swych władz wykonywać dokładnie, tajemnicy urzędowej dochować, przepisów prawa strzec pilnie, wszystkich obywateli kraju w równym mając zachowaniu. Tak mi Panie Boże dopomóż”.

Art. 48. W razie niezgłoszenia się w oznaczonym czasie przyjęcie do służby (nominacja) traci ważność, o ile przyjęty w ciągu dni piętnastu, licząc od dnia doręczenia nominacji, nie usprawiedliwi zwłoki.

Art. 49. Czas służby liczy się od dnia rzeczywistego jej objęcia (art. 47).

W razie bezpośredniego przejścia z innej służby państwowej, cywilnej, jak również wojskowej, czas służby w policji liczy się od dnia zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych.

Art. 50. Przełożona władza policyjna prowadzi dla każdego oficera i szeregowego P. P. wykaz stanu służby, który jest szczegółowym opisem przebiegu służby. Wykaz stanu służby jest urzędowym stwierdzeniem okoliczności mających wpływ na wymiar uposażenia, pensji emerytalnej, oraz zaopatrzenia wdowiego lub sierociego.

Wzór wykazu stanu służby, jako też szczególne przepisy co do jego prowadzenia, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 51. Starszeństwo służbowe oficerów i szeregowych P. P. równego stopnia ustala się na podstawie czasu służby w tym samym stopniu. Czas służby w poszczególnym stopniu liczy się od dnia mianowania na ten stopień.

Przy równym czasie służby w danym stopniu bierze się celem ustalenia starszeństwa służbowego kolejno pod uwagę:

- 1) czas służby w bezpośrednio niższym stopniu,
- 2) czas innej służby państwowej (cywilnej lub wojskowej), względnie czas innej służby publicznej lub pracy zawodowej, zaliczalnej do wysługi emerytalnej,
- 3) starszeństwo wieku.

Okresów czasu, których nie liczy się przy posuwaniu do wyższych szczebli w grupach uposażeniowych, nie uwzględnia się przy obliczaniu starszeństwa.

Art. 52. Komenda Główna P. P. dla wszystkich oficerów P. P., oraz szeregowych P. P., będących na jej etacie, a komendy wojewódzkie P. P. dla pozostających poza etacją, a komendy powiatowe P. P. dla pozosta-

stałych szeregowych P. P. prowadzą listy starszeństwa służbowego osobno dla każdego stopnia.

Listy te należy corocznie zamykać według stanu z dnia 31 grudnia i udzielać do przejrzania zainteresowanym, którzy mogą w ciągu dni piętnastu po przejrzaniu listy zwrócić się w drodze służbowej o sprostowanie.

Art. 53. Wszyscy oficerowie i szeregowi P. P. podlegają corocznie kwalifikacji.

W tym celu właściwi przełożeni policyjni podają kwalifikacji podległych im oficerów i szeregowych P. P. w porozumieniu z właściwą władzą administracji ogólnej, przyczem ocena kwalifikacyjna wpisana jest do list. O ile ogólna roczna kwalifikacja jest ujemna (niedostateczna), należy ją z urzędu podać do wiadomości oficera lub szeregowego P. P.

Wzór list kwalifikacyjnych, kompetencję do kwalifikowania, sposób kwalifikowania i sposób porozumiewania się z władzami administracji ogólnej ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozdział II.

Obowiązki.

Art. 54. Oficerów i szeregowych P. P. obowiązują wierność wobec Rzeczypospolitej, posłuszeństwo wobec przełożonych, poszanowanie prawa, gorliwość, sumiennosc i bezstronność w wykonywaniu obowiązków.

Art. 55. Oficerowie i szeregowi P. P. obowiązani są zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powzięli wiadomość dzięki swemu stanowisku służbowemu lub dowiedzieli się przy wykonywaniu swych obowiązków służbowych bezpośrednio lub pośrednio, o ile sprawy takie uznano za poufne, lub gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne albo inne względy służbowe.

Zachowanie tajemnicy obowiązuje wobec każdego, komu oficerowie i szeregowi P. P. nie są obowiązani donosić o tych sprawach służbowo. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie służby czynnej, jako też po przejściu w stan nieczynny i na emeryturę oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu.

Od obowiązku zachowania tajemnicy może oficera lub szeregowego P. P. zwolnić jego obecna lub ostatnio przełożona władza.

Ustawa postępowania karnego określa warunki i tryb zwolnienia od tajemnicy w postępowaniu karnem.

Art. 56. Oficer i szeregowy P. P. obowiązany jest donieść natychmiast policyjnej władzy przełożonej o każdej przeszkodzie do pełnienia służby. Władza może zażądać udowodnienia tej przeszkody, a w przypadku choroby poddać oficera i szeregowego P. P. badaniu lekarskiemu.

Jeżeli nieobecność na służbie oficera lub szeregowego P. P. wskutek choroby trwa dłużej niż rok, ma on być jednostronnem zarządzeniem władzy przeniesiony na emeryturę na zasadach, określonych w ustawie emerytalnej, a jeżeli nie nabył praw emerytalnych, to stosunek służbowy z nim ma być związany z przyznaniem odprawy w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia, jeżeli przesłużył mniej niż trzy lata w służbie państwowej, i sześciomiesięcznego, jeżeli przesłużył trzy lata lub więcej.

Art. 57. Oficerom i szeregowym P. P. nie wolno przyjmować żadnej posady ani stanowiska, ani też oddawać się takim zajęciom, których wykonywanie stoi w sprzeczności z obowiązkami służbowymi lub może wywołać uzasadnione podejrzenie o stronnictwo lub interesowność.

Art. 58. O ile oficer lub szeregowy P. P. chciałby przyjąć jakiegokolwiek inne zajęcie uboczne, przynoszące mu korzyści materialne, którego wykonywanie nie stałoby w sprzeczności z postanowieniami poprzedniego artykułu, winien on uprzednio uzyskać na to zezwolenie władzy przełożonej.

Oficer lub szeregowy P. P. obowiązany jest zaniechać takich zajęć, które władza uzna za niedopuszczalne w myśl powyższych postanowień.

Art. 59. O zajęciu samodzielnem żony, oraz dzieci nieletnich, pozostających we wspólnem gospodarstwie domowem, winien oficer lub szeregowy P. P. zawiadomić przełożoną władzę policyjną, która może sprzeciwić się wykonywaniu takiego zajęcia, o ile ono koliduje z godnością munduru policyjnego albo z interesami służby.

Art. 60. Oficerowie i szeregowi P. P. nie mogą zawierać transakcyj gospodarczych z urzędami Policji Państwowej.

Art. 61. Oficerom i szeregowym P. P. nie wolno bez zezwolenia władzy przełożonej występować w charakterze rzeczoznawców, pozostających w związku z ich zadaniami służbowymi.

Art. 62. Szeregowi P. P. mogą być skoszarowani.

O ile szczególne stosunki służbowe tego niezbędnie wymagają, władza przełożona może zarządzić ograniczenie wydalania się oficerów i szeregowych P. P. z siedziby względnie rejonu służbowego.

Oficerom P. P. i nieskoszarowanym szeregowym władza przełożona może dostarczyć mieszkania w lokalach państwowych lub przez Państwo wynajętych względnie administrowanych na zasadach ustalonych w ustawie o uposażeniu.

W razie rozwiązania stosunku służbowego lub przeniesienia do innego działu zarządu państwowego, a także w razie przeniesienia służbowego do innej miejscowości wymienieni lokatorzy obowiązani są na żądanie ostatniej władzy przełożonej opróżnić

otrzymany lokal w ciągu trzech miesięcy od dnia rozwiązania stosunku służbowego względnie przeniesienia. W wypadku przeniesienia w stan nieczynny (art. 96) termin ten liczy się od dnia rozwiązania stosunku służbowego w myśl art. 98. W razie niezastosowania się do wezwania w określonym terminie ostatnia władza przełożona uprawniona jest do opróżnienia lokalu przymusowo w drodze egzekucji administracyjnej.

Art. 63. Oficerom i szeregowym P. P. wolno należeć do związków i stowarzyszeń tylko za zezwoleniem władzy przełożonej.

Art. 64. Dla zawarcia małżeństwa oficerowie i szeregowi P. P. obowiązani są otrzymać zezwolenie władzy przełożonej.

Warunki niezbędne dla otrzymania powyższego zezwolenia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 65. Oficerowie i szeregowi P. P. są umundurowani z wyjątkiem tych kategorii, które ze względu na charakter swej służby muszą ją pełnić w ubraniu cywilnem.

Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu P. P. wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Używanie umundurowania zbliżonego wyglądem do umundurowania Policji Państwowej, jest wzbronione.

Szczegółowe przepisy w celu zagwarantowania wyłączności umundurowania policji wyda Rada Ministrów.

Art. 66. Szczegółowe obowiązki oficerów i szeregowych P. P. oraz tryb postępowania służbowego określi w ramach niniejszego rozporządzenia lub innych przepisów instrukcja służbowa, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozdział III.

Prawa.

Art. 67. Oficer i szeregowy P. P. jest urzędnikiem w rozumieniu ustaw karnych.

Art. 68. Oficerowie i szeregowi P. P., którzy przesłużyli przynajmniej rok w służbie państwowej mają prawo do corocznego urlopu dla wypoczynku, a mianowicie:

Oficerowie P. P.: do lat ośmiu służby państwowej przez cztery tygodnie, ponad osiem do szesnastu lat przez pięć tygodni, ponad szesnaście lat służby przez sześć tygodni;

Szeregowi P. P.: do lat trzech przez dwa tygodnie, ponad trzy do dziesięciu lat przez trzy tygodnie, a ponad dziesięć lat służby przez cztery tygodnie.

Art. 69. Urlop dla wypoczynku można wstrzymać względnie odwołać o ile tego wymagają ważne względy służbowe.

Skoro jednak następnie służba na to pozwoli należy umożliwić wykorzystanie urlopu jeszcze w tym samym roku kalendarzowym.

W przeciwnym razie należy to uwzględnić w miarę możliwości przy wymiarze urlopu wypoczynkowego w roku następnym.

Koszta podróży spowodowane odwołaniem z urlopu podlegają zwrotowi ze Skarbu Państwa według norm ustalonych dla podróży służbowych.

Art. 70. Oficerowie i szeregowi P. P. mogą otrzymać urlop w celu załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych, nie przenoszący jednorazowo dni trzech; termin ten może być przedłużony tylko w wyjątkowych wypadkach. W razie przeniesienia służbowego do innej miejscowości oficer lub szeregowy P. P. otrzymuje z urzędu urlop, czas trwania i tryb udzielania którego określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Urlopy takie nie są wliczane do wymiaru urlopu wypoczynkowego.

Pozatem na prośbę oficera lub szeregowego P. P. może mu być udzielony bezpłatny dłuższy urlop powyżej do lat dwu; czas trwania tego urlopu nie wlicza się do wysługi lat. Władza może od tych warunków odstąpić w całości lub w części tylko wówczas, gdy udzielenie dłuższego urlopu pożądane jest z ważnych względów publicznych.

Art. 71. O urlopiach oficerów i szeregowych P. P. decydują policyjni przełożeni, przyczem co do urlopów kierowników jednostek wykonawczych porozumiewają się z właściwą władzą administracji ogólnej.

Art. 72. Oficerowie oraz szeregowi P. P. awansują do wyższych stopni według uznania władzy, która bierze pod uwagę uzdolnienie, użyteczność i inne kwalifikacje służbowe oraz starszeństwo służbowe, jako też opinię władz administracji ogólnej. Awansować można tylko o jeden stopień.

Art. 73. Na st. przodowników, przodowników i st. posterunkowych awansuje Komendant Główny lub z jego upoważnienia komendant wojewódzcy P. P.

Na stopnie oficerskie do nadinspektora włącznie awansuje Minister Spraw Wewnętrznych, przyczem awansowanie na stopień nadinspektora i inspektora wymaga uprzedniej zgody Prezesa Rady Ministrów.

Nadinspektora P. P. awansuje na Generalnego Inspektora P. P. Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 74. Nie mogą być awansowani oficerowie i szeregowi P. P.:

a) będący w stanie nieczynnym,

b) przeciwko którym wdrożono postępowanie karne albo dyscyplinarne, lub którzy zostali zawieszani w czynnościach służbowych, aż do czasu zakończenia tego postępowania, lub zniesienia zawieszania,

c) w czasie, którego nie zalicza się do służby czynnej (wysługi lat).

Art. 75. Oficerowie i szeregowi P. P. mogą być awansowani po przesłużeniu co najmniej określonego poniżej czasu w danym stopniu:

w stopniu posterunkowego	— 1 roku
„ st. posterunkowego	— 2 lat
„ przodownika	— 2 „
„ st. przodownika	— 2 „
„ aspiranta	— 2 „
„ podkomisarza	— 3 „
„ komisarza	— 3 „

od nadkomisarza do inspektora włącznie — 4 lat w każdym stopniu.

Art. 76. Minister Spraw Wewnętrznych w stosunku do oficerów P. P., a Komendant Główny P. P. w stosunku do szeregowych P. P. mogą w poszczególnych wypadkach skrócić terminy służby, określone w poprzednim artykule, nie więcej jednak, jak o połowę, o ile przemawiają za tem względy tego rodzaju, jak: posiadane studia, szczególne uzdolnienie, wybitne zasługi, wyniki w służbie bezpieczeństwa i t. p.

Art. 77. St. przodownicy P. P., nieposiadający wymaganego cenzusu naukowego mogą wyjątkowo być awansowani na aspirantów, o ile odznaczyli się wybitnymi zdolnościami, położyli w służbie bezpieczeństwa niepospolite zasługi i przesłużyli w Policji Państwowej co najmniej lat siedem, z czego w stopniu st. przodownika co najmniej lat dwa.

Art. 78. W razie braku wolnych etatów aspirantów kandydat, odpowiadający warunkom, wymaganym przez niniejsze rozporządzenie może być mianowany aspirantem z uposażeniem st. przodownika. Po otworzeniu się wolnego miejsca w etacie aspirantów tacy aspiranci otrzymują w porządku starszeństwa uposażenie aspiranta.

Ogólna liczba aspirantów z uposażeniem st. przodownika w korpusie P. P. nie może przekraczać 15% etatu aspirantów.

Art. 79. Szczególne przepisy, dotyczące sposobu awansowania wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 80. Oficerowie i szeregowi P. P., należący do rezerwy armji, nie mogą być powoływani do ćwiczeń wojskowych.

Art. 81. Uposażenie oficerów i szeregowych P. P. unormuje specjalna ustawa o uposażeniu, która uwzględni szczególne warunki służby policyjnej.

Art. 82. Oficerom i szeregowym P. P. w wypadkach zasługujących na uwzględnienie może być przyznana z funduszków państwowych bezprocentowa zaliczka. Szczegółowe postanowienia w tym zakresie zawarte będą w przepisach o uposażeniu.

Art. 83. Uposażenie oficerów i szeregowych P. P. ulega zajęciu administracyjnemu, tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu nie więcej, niż do wysokości 1/5 części sumy uposażenia przypadającego do wypłaty.

Art. 84. Tytułem wyjątku od zasady podanej w art. 83 uposażenie oficerów i szeregowych P. P. ulega zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu za alimenty do wysokości 2/5 uposażenia, przyczem pozostałe 3/5 wolne są od wszelkich zapowiedzeń i zajęć.

Przy zbiegu zapowiedzeń za alimenty i za inne należności lub długi 1/5 część uposażenia staje się przedmiotem stosunkowego podziału zarówno na alimenty, jak na inne należności lub długi, drugą zaś 1/5 część przekazuje się wyłącznie na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ileby pierwsza 1/5 część na nie przy zbiegu innych wierzycieli nie wystarczała.

Art. 85. Wyłącza się zupełnie z pod zapowiedzeń i zajęć, określonych w art. 83 i 84:

- należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia,
- zapomogi, przyznawane oficerom i szeregowym P. P.

Art. 86. Ustępowanie pod jakimkolwiek tytułem prawa do pobierania uposażenia jest wzbronione. Wszelka umowa przeciwna temu jest nieważna.

Art. 87. W razie wdrożenia przeciwko oficerowi lub szeregowemu P. P. postępowania karnego lub dyscyplinarnego, albo zawieszenia go w pełnieniu służby nie można przed zakończeniem tego postępowania lub zniesieniem zawieszenia posunąć do wyższego szczebla w grupie uposażenia.

Art. 88. Oficerowie i szeregowi P. P. mają prawo do uposażenia emerytalnego, a wdowy i sieroty po nich do zaopatrzenia wdowiego i sierociego, na zasadach które normuje specjalna ustawa o zaopatrzeniu emerytalnem, przyczem z chwilą przyjęcia do służby w Policji Państwowej (art. 40) są uważani za mianowanych na stałe. Oficerowi i szeregowemu P. P. po ukończeniu pięciu lat faktycznej służby czynnej następne lata czynnej służby liczą się przy wymiarze uposażenia emerytalnego w stosunku dwanaście miesięcy służby efektywnej za szesnaście miesięcy.

Przepis ten ma również zastosowanie do oficerów i szeregowych P. P., będących w służbie czynnej P. P. w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jednak tylko za lata służby policyjnej, poczynając od dnia 1 listopada 1918 r.

Art. 89. Oficer lub szeregowy P. P., który wskutek czynu karygodnego, popełnionego na jego osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych albo też w związku z ich pełnieniem, utracił całkowicie zdolność do pracy zarobkowej, otrzymuje niezależnie od zaopatrzenia emery-

talnego jednorazowe odszkodowanie w wysokości dwudziestoczekrotnego pełnego uposażenia, pobranego w ostatnim miesiącu.

O ile oficer lub szeregowy z przyczyn wymienionych wyżej utracił życie, jednorazowe odszkodowanie wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, otrzymuje pozostała po nim wdowa względnie dzieci ślubne i uprawnione niezależnie od pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego.

Do wymienionego odszkodowania mają zastosowanie zasady, regulujące wypłatę zaopatrzenia wdowiego i sierociego.

Postanowienia niniejszego artykułu nie uchylają przepisów, dotyczących specjalnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego względnie wdowiego i sierociego (art. 9, 11 — 13 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 roku o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46).

Art. 90. Dzieci ślubne i uprawnione tych oficerów i szeregowych P. P., którzy utracili życie wskutek czynu karygodnego, popełnionego na ich osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, któremu ulegli z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych, mają pierwszeństwo przy przyjęciu do państwowych zakładów naukowych i do lat osiemnastu mają być kształcone w tych zakładach na koszt Skarbu Państwa.

Wykonanie niniejszego postanowienia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Pracy i Opieki Społecznej, Skarbu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 91. Oficerom i szeregowym P. P. przysługują te same prawa pierwszeństwa do otrzymania odpowiadających ich kwalifikacjom innych stanowisk w cywilnej służbie państwowej, tudzież samorządowej lub zakładach i instytucjach subwencjonowanych przez Państwo, które przysługują oficerom względnie zawodowym podoficerom W. P.

Przepisy dotyczące wykonania niniejszego artykułu ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Rozdział IV.

Zmiany w stosunku służbowym.

Art. 92. Przeniesienie służbowe oficera lub szeregowego P. P. do innej miejscowości albo na inne stanowisko służbowe może nastąpić z urzędu w interesie służby albo na własną prośbę.

Oficerów P. P. przenosi Minister Spraw Wewnętrznych, szeregowych P. P. z jednego województwa do innego przenosi Komendant Główny P. P.; szeregowych P. P. w obrębie tego samego województwa — komendant wojewódzki P. P.

Art. 93. W razie potrzeby czasowego użycia oficera lub szeregowego P. P. do służby poza rejonem

jego stałego przydziału właściwy przełożony policyjny zarządza odkomenderowanie względnie delegację służbową do miejsca przeznaczenia.

Szczegółowe w tym zakresie przepisy wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 94. Przed przeniesieniem szeregowych P. P., którzy zajmują stanowiska komendantów posterunków lub innych równorzędnych jednostek policyjnych, należy zasięgnąć opinii starosty względnie wojewody, właściwych ze względu na ostatni i projektowany przydział.

W razie rozbieżnego stanowiska właściwej władzy administracyjnej i przełożonego policyjnego decydują właściwe władze wyższe we wzajemnym porozumieniu, a w razie niezgodnienia — Minister Spraw Wewnętrznych. Sposób zasięgnięcia opinii władz administracji ogólnej w wypadkach delegacji ustali Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 95. Oficer i szeregowy P. P. po trzech latach służby w Policji Państwowej zostaje ustalonym w służbie z mocy samego prawa.

W wypadkach wyjątkowych Ministrowi Spraw Wewnętrznych w odniesieniu do oficerów P. P., a Komendantowi Głównemu P. P. w odniesieniu do szeregowych P. P. przysługuje prawo ustalenia w służbie jednocześnie z mianowaniem.

Stosunek służbowy oficera i szeregowego P. P. nieustalonego w służbie może być w każdej chwili rozwiązany, gdy władza powołana do mianowania uzna, że nie nadaje się do służby w P. P.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego w trybie ustępu poprzedniego należy w razie nienagannego zachowania się oficera lub szeregowego P. P. przyznać odprawę w wysokości: za służbę do jednego roku — jednomiesięcznego uposażenia, za służbę od jednego roku do lat dwóch — dwumiesięcznego i za służbę ponad dwa lata — trzymiesięcznego uposażenia.

Art. 96. Jeżeli wskutek zmian organizacyjnych w korpusie P. P. powstanie czasowo brak odpowiedniego stanowiska tego samego stopnia dla oficera lub szeregowego P. P., ustalonego w służbie, albo gdy zajdą okoliczności, niepozwalające ze względu na dobro służby na dalsze zajmowanie przez takiego oficera lub szeregowego P. P. stanowiska tego samego stopnia w korpusie P. P., — zostaje on przeniesiony w stan nieczynny.

Komendanta Głównego P. P. przenosi w stan nieczynny Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych; pozostałych oficerów P. P. — Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, a szeregowych P. P. — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 97. Przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym oficerowie i szeregowi P. P. pobierają pełne uposażenie służbowe.

Czas spędzony w stanie nieczynnym zalicza się tylko do wymiaru emerytury.

Art. 98. Oficer i szeregowy P. P., przeniesiony w stan nieczynny może być w każdej chwili powołany zpowrotem do służby czynnej; o ile jednak powołanie takie nie nastąpi w ciągu pół roku od dnia przeniesienia w stan nieczynny lub też o ile w tym samym czasie nie nastąpi przeniesienie do innego działu zarządu państwowego (art. 99), należy rozwiązać z nim stosunek służbowy z zastosowaniem postanowień ustawy emerytalnej.

Art. 99. Do innego działu zarządu państwowego oficer lub szeregowy P. P. może być przeniesiony tylko za jego zgodą.

Art. 100. Oficera lub szeregowego P. P., wybranego do ciała ustawodawczego, zwalnia się na czas trwania mandatu od sprawowania funkcji z jednoczesnym wstrzymaniem mu za cały ten czas uposażenia służbowego.

Po wygaśnięciu mandatu oficer lub szeregowy P. P. powraca do służby w P. P. w tym samym stopniu.

Czas sprawowania mandatu do ciała ustawodawczego zalicza się całkowicie do czasu służby (wysługi lat).

Działalność oficera i szeregowego P. P. w czasie wykonywania mandatu poselskiego, będąca w związku z wykonywaniem obowiązków poselskich, nie może być podstawą do dochodzeń służbowych przeciwko niemu.

Art. 101. Stosunek służbowy oficera lub szeregowego P. P. można rozwiązać poza wypadkami, przewidzianymi w tytule IV oraz w art. 95 i 98 niniejszego rozporządzenia, także na własną prośbę zainteresowanego.

Art. 102. Prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego składa się na piśmie w drodze służbowej; oficerowie i szeregowi P. P. w stanie nieczynnym składają ją temu przełożonemu, któremu podlegali przed przeniesieniem w stan nieczynny.

Decyzja w sprawach rozwiązania stosunku służbowego na własną prośbę oficera lub szeregowego P. P. należy do władzy powołanej do mianowania.

Art. 103. Władza, wymieniona w ust. 2 poprzedniego artykułu, może prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego uwzględnić od razu, odroczyć rozwiązanie stosunku służbowego do określonego terminu lub też, jeśli dla ważnych przyczyn oznaczenie terminu nie może nastąpić niezwłocznie, odroczyć decyzję co do terminu rozwiązania stosunku służbowego do czasu późniejszego, nie dłużej jednak jak do trzech miesięcy.

Odpowiedź na prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego winna być zakomunikowana proszącemu bez nieuzasadnionej zwłoki, a w każdym razie nie później, jak w ciągu czterech tygodni od dnia jej złożenia bezpośrednio przełożonemu.

Art. 104. Przez wystąpienie ze służby na własną prośbę (art. 101), jak również przez rozwiązanie

stosunku służbowego w myśl postanowień art. 95 ust. 3, oficer lub szeregowy P. P. i jego rodzina tracą wszelkie prawa, wynikające ze stosunku służbowego.

W razie ponownego wstąpienia do służby w Policji Państwowej przywrócenie praw, nabytych poprzednią służbą, może nastąpić za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 105. Mianowanie oficera lub szeregowego P. P. będzie uznane za nieważne, jeżeli nastąpiło na podstawie dokumentów fałszywych lub nieważnych albo wyjąd na jaw okoliczności, w myśl obowiązujących przepisów niedopuszczające mianowania.

Orzeczenie o unieważnieniu nominacji wyda władza powołana do mianowania.

TYTUŁ IV.

Odpowiedzialność oficerów i szeregowych P. P.

Rozdział L

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 106. Oficerów i szeregowych P. P., którzy naruszają swe obowiązki w służbie lub poza służbą przez czyn, zaniechanie lub zaniedbanie, pociągają się, niezależnie od ewentualnej sądowej odpowiedzialności karnej lub cywilnej, do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 107. W drodze dyscyplinarnej nakłada się następujące kary dyscyplinarne:

A. na szeregowych P. P.:

- 1) nagana,
- 2) areszt od jednego do siedmiu dni,
- 3) degradacja o jeden stopień,
- 4) zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

B. na oficerów P. P.:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) areszt domowy lub na odwachu od jednego do czterech dni,
- 4) zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 108. Wydalenie ze służby w P. P. pociągają za sobą utratę wszystkich praw, wynikłych ze stosunku służbowego; w tej liczbie prawa do zaopatrzenia emerytalnego; jednak w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza orzekająca wydalenie może przyznać członkom rodziny wydalonego stały zasilek w wysokości normalnego ich zaopatrzenia wdowiego lub sierociego albo mniejszy.

Zwolnienie ze służby w P. P. nie pociągają za sobą utraty praw nabytych służbą, jednak przy wydaniu orzeczenia dyscyplinarnego zaopatrzenie emerytalne ma być zmniejszone. Zmniejszenie to nie może przekraczać 50% normalnego zaopatrzenia.

Jeżeli zwolniony ze służby nie posiada prawa do zaopatrzenia emerytalnego, to otrzymuje odprawę według norm określonych w art. 95. z tem, że odprawa ta może być również zmniejszona do 50% normalnego wymiaru.

Art. 109. Karę wydalenia i zwolnienia ze służby odnośnie do oficerów P. P. orzeka Minister Spraw Wewnętrznych, a karę wydalenia i zwolnienia ze służby oraz degradacji odnośnie do szeregowych P. P. — Komendant Główny P. P.

Zastosowanie wymienionych w ustępie poprzednim kar musi poprzedzać wysłuchanie opinii komisji dyscyplinarnych ustanowionych: dla oficerów P. P. przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, dla szeregowych P. P. — przy Komendancie Głównym P. P. i komendantach wojewódzkich P. P.

Art. 110. Pozostałe kary dyscyplinarne orzekają przełożeni policyjni w stopniach oficerów P. P., odpowiedzialni za dyscyplinę w powierzonych im jednostkach.

Szczegółowe uprawnienia wymienionych przełożonych określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Kary te mogą być nakładane także i bez opinii komisji dyscyplinarnych.

Art. 111. Od orzeczenia dyscyplinarnego ukaranemu nie przysługuje prawo odwołania.

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego, zakończonego orzeczeniem, możliwe jest nawet już po wykonaniu kary, gdy wyjdą na jaw nowe fakty lub środki dowodowe, nieznanne w poprzednim postępowaniu, które mogą spowodować zwolnienie od zarzutów lub nałożenie kary łagodniejszej. O wznowieniu decyduje ta władza, która nałożyła karę.

Art. 112. Komisja dyscyplinarna dla oficerów P. P. składa się z dwóch oficerów P. P. w stopniu nie niższym od inspektora, z których starszy służbowo spełnia funkcje przewodniczącego, i urzędnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w stopniu nie niższym od V-go, jako członków, oraz dwóch oficerów P. P. w tym samym stopniu, jak obwiniony, jako asesorów z prawem głosu.

Członków komisji oraz potrzebną ilość zastępców mianuje corocznie Minister Spraw Wewnętrznych, zaś asesorów powołuje Komendant Główny P. P. dla każdej sprawy oddzielnie, przyczem asesorzy winni być w miarę możliwości starsi latami służby, niż obwiniony.

Komisje dyscyplinarne dla szeregowych P. P. składają się z dwóch oficerów P. P. w stopniu nie niższym od komisarza, z których starszy służbowo spełnia funkcje przewodniczącego i urzędnika władzy administracji ogólnej w stopniu nie niższym od VII-go, jako członków, oraz dwóch szeregowych P. P. w tym samym stopniu, jak obwiniony, jako asesorów z prawem głosu.

Członków komisji dyscyplinarnych dla szeregowych P. P. oraz potrzebną ilość zastępców ze stanu

korpusu P. P. mianuje corocznie Komendant Główny P. P. Członków komisji z ramienia władzy administracji ogólnej mianują na okres roczny: do komisji dyscyplinarnej przy Komendancie Głównym P. P. — Minister Spraw Wewnętrznych ze stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, do komisji zaś przy komendantach wojewódzkich P. P. — właściwi wojewodowie z etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w podległych urzędach wojewódzkich.

Asesorów do komisji dyscyplinarnych dla szeregowych P. P. powołują dla każdej sprawy oddzielnie: Komendant Główny P. P. i komendanci wojewódzcy P. P.; każdy do komisji przy nim ustanowionej. Asesorzy winni być w miarę możliwości starsi latami służby niż obwiniony.

Art. 113. Wszczęcie sprawy dyscyplinarnej należy do kompetencji przełożonych policyjnych i następuje bądź z ich własnej inicjatywy, bądź na żądanie władz administracji ogólnej lub sądowych względnie prokuratorskich.

Art. 114. Szczegółowe przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i postępowaniu dyscyplinarnem wyda Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia.

Art. 115. Prawo zawieszania oficerów i szeregowych P. P. w czynnościach służbowych przysługuje wszystkim przełożonym policyjnym.

Art. 116. Naczelnicy powiatowych i wojewódzkich władz administracji ogólnej mają prawo w wyjątkowych wypadkach zawieszać w czynnościach służbowych oficerów i szeregowych P. P., pełniących służbę w podległych im okręgach administracyjnych.

Zawieszenie oficera lub szeregowego P. P. przez władze wymienione w ustępie poprzednim, może nastąpić tylko w wypadkach nagłych w razie uzasadnionych danych, że dalsze pełnienie przez niego obowiązków służbowych może być szkodliwe dla służby.

Naczelnik władzy administracji ogólnej może zarządzić zawieszenie bezpośrednio; jeżeli jednak przełożony danego oficera lub szeregowego P. P. znajduje się na miejscu, zawieszenie powinno nastąpić za jego pośrednictwem, przyczem polecenie zawieszenia winno być niezwłocznie wykonane.

O dokonaniem zawieszenia naczelnik władzy administracji ogólnej zawiadamia niezwłocznie właściwego przełożonego policyjnego zawieszanego oficera lub szeregowego P. P., który obowiązany jest niezwłocznie spowodować wdrożenie przeciwko zawieszonemu postępowania dyscyplinarnego.

O utrzymaniu zawieszenia w czasie postępowania dyscyplinarnego lub uchyleniu zawieszenia, zarządzonego przez starostę, decyduje właściwy wojewoda, a zarządzanego przez wojewodę — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 117. W razie dopuszczenia się przez oficera lub szeregowego P. P. uchybienia w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw prokurator i sędzia śledczy może zwrócić mu na to uwagę oraz na skut-

ki uchybienia, a w miarę okoliczności zawiadomić właściwego przełożonego policyjnego, który na żądanie obowiązany jest spowodować wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 118. Oficerom i szeregowym P. P., zawieszonym w czynnościach służbowych, może być na czas trwania zawieszenia ograniczone uposażenie do połowy. Decyzja pod tym względem należy: w stosunku do oficerów P. P. — do Ministra Spraw Wewnętrznych, w stosunku zaś do szeregowych P. P. — do Komendanta Głównego P. P. i komendantów wojewódzkich P. P.

Jeżeli w wyniku postępowania dyscyplinarnego oficer P. P. ukarany został zwolnieniem lub wydaleniem ze służby, a szeregowy P. P. — degradacją, zwolnieniem lub wydaleniem ze służby, to czas zawieszenia w służbie nie zalicza się do służby czynnej (wysługi lat), a zatrzymana w tym czasie część uposażenia wypłacie (zwrotowi) nie podlega.

W wypadku utworzenia postępowania dyscyplinarnego, uniewinnienia obwinionego, lub nałożenia niższego wymiaru kary, niż wymienione w ustępie poprzednim, czas zawieszenia liczy się do służby czynnej (wysługi lat), a część uposażenia, wstrzymana na czas zawieszenia, winna być wypłacona.

Rozdział II.

Odpowiedzialność karna.

Art. 119. Oficer lub szeregowy P. P. winny umyślnego niewykonania polecenia właściwej władzy administracji ogólnej albo właściwej władzy sądowej lub prokuratorskiej (art. 10 i 11), wydanego w ramach niniejszego rozporządzenia, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 120. Oficer lub szeregowy P. P., który samowolnie celem uchylenia się od służby oddali się czasowo ze swego oddziału, opuści czasowo swe stanowisko służbowe, przekroczy udzielony mu urlop lub nie stawi się do pełnienia włożonego nań obowiązku, ulegnie karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy.

Jeżeli samowolne oddalenie się z oddziału, opuszczenie stanowiska służbowego lub przekroczenie urlopu nastąpiło w zamiarze trwałego uchylenia się od obowiązku służby, winny ulegnie karze pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do jednego roku.

Art. 121. Oficer lub szeregowy P. P., który w czasie pełnienia czynności służbowych, połączonych z niebezpieczeństwem dla niego, z tchórzostwa nie spełni powierzonego mu zadania służbowego albo opuści lub pozostawi współdziałających z nim lub osoby trzecie w niebezpieczeństwie, ulegnie karze pozbawienia wolności do lat dwóch.

Art. 122. Oficer lub szeregowy P. P., który przez odezwanie lub zachowanie się znieważa (obraża) przełożonego lub starszego stopniem, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Jeżeli oficer lub szeregowy P. P. czynnie targnie się na przełożonego lub starszego stopniem, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat dwóch.

Jeżeli zniewaga przełożonego lub starszego stopniem nastąpiła w czasie, gdy oni pełnili służbę, lub z powodu wykonywania przez nich obowiązków służbowych, winny ulegnie karze pozbawienia wolności: w wypadku, przewidzianym w ust. 1 od jednego miesiąca do jednego roku, w wypadku, przewidzianym w ust. 2 — od jednego roku do lat trzech.

Pod temi samemi warunkami tym samym karom ulegnie oficer lub szeregowy P. P., winny zniewagi lub czynnego targnięcia się na kierownika władzy administracji ogólnej albo sędziego lub prokuratora, w okręgu którego pełni służbę, lub który w rejonie oficera czy szeregowego P. P. spełnia czynności urzędowe.

Wzajemność zniewagi nie może skutkować zwolnienia od kary.

Art. 123. Oficer lub szeregowy P. P., który rozkazowi wydanemu przez przełożonego policyjnego jest nieposłuszny przez samowolne niewykonanie, przekroczenie lub zmianę rozkazu, ulegnie karze pozbawienia wolności od jednego do sześciu miesięcy.

Oficer lub szeregowy P. P., który takiemu rozkazowi wyraźnie odmówi posłuszeństwa lub wyrazi swe nieposłuszeństwo słowami, gestami lub innymi działaniami, również oficer lub szeregowy P. P., który mimo powtórzenia rozkazu trwa w nieposłuszeństwie, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do jednego roku.

Jeżeli jeden z czynów, wskazanych powyżej, spełniono wobec zebranych szeregowych P. P. lub odmówiono rozkazowi stawiania pod broń albo pod bronią, stosuje się karę pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat trzech.

Art. 124. Oficer lub szeregowy P. P., winny świadomego działania w kierunku spowodowania zbiorowego wystąpienia oficerów czy szeregowych P. P. w sprawach związanych ze służbą, czy to przez urządzenie zebrania, czy zbieranie podpisów w celu wspólnego przedstawienia lub zażalenia, czy przez szerzenie wśród oficerów i szeregowych P. P. niezadowolenia ze służby i jej warunków, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do jednego roku.

Uczestnicy takiego zebrania, zażalenia, przedstawienia ulegną karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 125. Oficerowie i szeregowi P. P., winni skupiania się i wspólnej odmowy posłuszeństwa przełożonemu, oporu lub targnięcia się na przełożonego,

ulegą karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu.

Przywódcy i podlegacze zbiegowiska, tudzież uczestnicy zbiegowiska, którzy dopuszczają się czynnego gwałtu na przełożonych, ulegą karze ciężkiego więzienia na czas od lat pięciu do lat dziesięciu.

Art. 126. Oficer lub szeregowy P. P., który groźbą niekorzystnych następstw służbowych usiłuje powstrzymać podwładnego od wniesienia lub popierania zażalenia, albo udaremnia lub usiłuje udaremnić zażalenie, wniesione doń przepisowo, a które jest on obowiązany dalej przedłożyć lub zbadać, ulega karze pozbawienia wolności do jednego roku.

Art. 127. Oficer lub szeregowy P. P., winny niedbalstwa w powierzonym mu nadzorze nad więźniem lub inną osobą, pozostającą pod strażą, jeśli następstwem tego była ucieczka z pod straży lub z miejsca zamknięcia, ulega karze pozbawienia wolności do jednego roku.

Jeśli więzień był skazany za zbrodnię lub zatrzymany z powodu posadzenia go o zbrodnię, o czym winny oficer lub szeregowy P. P. wiedział, należy wymierzyć karę pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat dwóch.

Jeśli więzień był skazany na karę śmierci, bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub ciężkiego więzienia nie więcej lat sześciu, albo zatrzymany z powodu posadzenia go o zbrodnię, za którą można wymierzyć karę śmierci, bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub ciężkiego więzienia powyżej lat dziesięciu, o czym winny oficer lub szeregowy P. P. wiedział, — należy wymierzyć karę pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat pięciu.

Art. 128. Oficer lub szeregowy P. P., który umyślnie umożliwi lub ułatwi ucieczkę więźniowi lub innej osobie, pozostającej pod strażą, albo umyślnie ucieczkę umożliwić lub ułatwić usiłuje, ulega karom na zasadach przewidzianych w art. 127 niniejszego rozporządzenia z tą zmianą, że najniższy i najwyższy wymiar kary wynosi podwójną wysokość wymiarów przewidzianych w art. 127, a w wypadku, przewidzianym w ustępie ostatnim tego artykułu, orzeka się karę ciężkiego więzienia od jednego roku do lat dziesięciu.

Art. 129. Usiłowanie przestępstw, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, oraz udział w nich są karalne.

Udział w nich osób, nie będących oficerami lub szeregowymi P. P., jest karany w wymiarze, wynoszącym od połowy wymiaru najniższego do połowy wymiaru najwyższego, przewidzianego za odnośne przestępstwa.

Art. 130. Przez karę pozbawienia wolności, którą zagrożone są przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, należy rozumieć: na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny z r. 1903

i kodeks karny z r. 1871 — karę więzienia (art. 3 ust. 3 przepisów przechodnich z dnia 17 sierpnia 1917 r. do K. K. z r. 1903, par. 16 niem. K. K. z roku 1871), na obszarze zaś, na którym obowiązuje ustawa karna z r. 1852 — areszt ścisły (par. 254 U. K. z r. 1852). Przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, zagrożone karą ciężkiego więzienia, są zbrodniami, inne występkami.

Art. 131. Przestępstwa, określone w art. art. od 119 do 124 i 126 ścigane są tylko na wniosek, a mianowicie na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych w stosunku do oficerów P. P. w stopniach od inspektora wzwyż na wniosek Komendanta Głównego P. P. w stosunku do pozostałych oficerów i tych szeregowych P. P., którzy są na etacie Komendy Głównej P. P., a na wniosek komendantów wojewódzkich P. P. w stosunku do podległych im szeregowych P. P. Komendant Główny P. P. i komendanci wojewódzcy P. P. składają wnioski bądź z własnej inicjatywy bądź na rozkaz przełożonego.

Przełożony nie postawi wniośku o ukaranie przez sąd, jeżeli uważa, że uszanowanie dyscyplinarne ze względu na szczególne okoliczności wypadku jest wystarczające.

W wypadkach przestępstw, przewidzianych w art. art. 119 i 122 ust. 4 niniejszego rozporządzenia wniosek może złożyć także wojewoda, prezes sądu apelacyjnego i prokurator apelacyjny w zależności od tego, czyje polecenie nie zostało wykonane, lub której władzy jest podporządkowany urzędnik, sędzia lub prokurator. Do wniosku tego mają zastosowanie przepisy, dotyczące wniosku właściwego przełożonego policyjnego.

Art. 132. Ustęp czwarty art. 122 i odnoszące się do niego postanowienia ustępu trzeciego art. 131 nie mają zastosowania do oficerów i szeregowych P. P. w chwili popełnienia przestępstwa będących na etacie Komendy Głównej lub do niej przykomenderowanych, a jeżeli chodzi o pokrzywdzonego sędziego lub prokuratora — również i do oficerów i szeregowych, będących na etacie komend wojewódzkich lub do nich przykomenderowanych. Za czyny, określone w ustępie czwartym art. 122, oficerowie i szeregowi P. P. wymienionych kategorii odpowiadają według postanowień ogólnych ustaw karnych.

Jeżeli jednak oficer lub szeregowy P. P., należący do jednej z wymienionych kategorii, został odkomenderowany do służby w jednostce wykonawczej P. P., to za czyny, przewidziane w ustępie czwartym art. 122, popełnione w czasie odkomenderowania, odpowiada narówni z oficerami względnie szeregowymi P. P. tej jednostki.

Oficerowie i szeregowi P. P. będący na etacie specjalnych oddziałów (art. 18), utworzonych przy komendantach wojewódzkich, a przeznaczonych także do czynności dochodzenia i ścigania przestępstw, lub do takich oddziałów przykomenderowani, odpowiadają w trybie, przewidzianym w ustępie trzecim art. 131 za zniewagę sędziego lub prokuratora albo za czynne targnięcie się na nich (art. 122), jeżeli ta-

ki czyn przestępny został dokonany w czasie pełnienia wymienionych czynności, lub w związku z pełnieniem tych czynności.

Art. 133. Wniosek pisemny o ukaranie należy złożyć prokuratorowi właściwemu lub najbliższemu, który skieruje go do prokuratora właściwego.

Ściganie jest wykluczone, jeśli przełożony lub uprawniona władza (art. 131) nie złożyli wniosku w ciągu trzech miesięcy. Termin ten liczy się od dnia, w którym osoba, uprawniona do wniosku, otrzymała wiadomość o czynie i osobie sprawcy.

Postępowanie sądowe obejmuje wszystkich, którzy mieli w czynie udział, niemniej popleczników, popierających przestępcę i ukrywaczy, choćby wniesiono o ukaranie tylko jednej z powyższych osób.

Cofnięcie wniosku nie jest dopuszczalne.

Prokurator działa na podstawie wniosku z urzędu, jako oskarżyciel publiczny.

Art. 134. Brak wniosku, wymienionego w artykułach poprzednich, nie stoi na przeszkodzie zaarrestowaniu zapobiegawczemu (tymczasowemu przytrzymaniu) sprawcy, jak niemniej przeprowadzeniu dochodzeń.

O wydaniu sędziowskiego nakazu zaarrestowania należy jednak zawiadomić bezzwłocznie osobę uprawnioną do złożenia wniosku, przytaczając okoliczności faktyczne przestępstwa, o ile są wiadome. Nakaz należy uchylić, jeśli w ciągu dni czternastu od doręczenia tego zawiadomienia nie oznajmiono sądowi, że wniosek złożono lub że zostanie złożony.

Zaarrestowanego należy wypuścić na wolność, jeżeli prokurator o to wniesie, albo jeśli w ciągu dwóch miesięcy po wykonaniu zaarrestowania nie złoży sądowi (sędziemu śledczemu) właściwego wniosku prokuratorskiego, dołączając wniosek osoby uprawnionej (art. 131).

Art. 135. Jeżeli czyn oficera lub szeregowego P. P. ma cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu na wniosek według niniejszego rozporządzenia, oraz cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu według innych ustaw karnych, wówczas mimo to ściganie może nastąpić tylko w razie złożenia wniosku w myśl art. 131 niniejszego rozporządzenia; ograniczenie to nie ma jednak zastosowania względem czynów, zagrożonych w innych ustawach karnych karą cięższą, albo ściganych z oskarżenia prywatnego.

Art. 136. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych władny jest wydawać przepisy co do miejsca i sposobu wykonywania kar pozbawienia wolności na oficerach i szeregowych P. P.

Art. 137. Dla spraw o przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu (art. 119 — 129) właściwe są sądy okręgowe.

W sprawach przeciwko oficerom i szeregowym P. P. o przestępstwa, popełnione w związku z pełnieniem służby:

1) delegatowi Ministra Spraw Wewnętrznych, wojewody, oraz przełożonych policyjnych, począwszy od komendanta wojewódzkiego wzwyż, należy zezwolić w każdym stadium sprawy na przeglądanie jej aktów w sądzie lub u prokuratora, o ile to nie tamuje biegu postępowania. Delegatem przełożonego policyjnego może być tylko oficer P. P.;

2) przed ukończeniem dochodzenia lub śledztwa należy zażądać opinii władzy, czy, o ile i w czym, uwzględniając warunki służby, czyn obwinionego naruszył obowiązujące przepisy. Opinię wydają: władze administracji ogólnej oraz przełożeni policyjni w tym zakresie, w jakim w myśl art. 3 niniejszego rozporządzenia policja tym władzom względnie przełożonym podlega. Opinię tę należy na rozprawie głównej odczytać. W razie potrzeby ustnego jej uzupełnienia należy przesłuchać biegłego z pośród osób, wskazanych przez władzę, która wydała opinię.

Art. 138. W przypadku art. 28 niniejszego rozporządzenia oficerowie i szeregowi P. P. od chwili doręczenia lub ogłoszenia rozkazu o wcieleniu do sił zbrojnych odpowiadają według kodeksu karnego wojskowego przed właściwymi sądami wojskowymi wedle przepisów ustawy wojskowego postępowania karnego.

TYTUŁ V.

Urzędnicy kancelaryjni i niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych.

Art. 139. Osobną kategorię w Policji Państwowej tworzą:

- a) urzędnicy kancelaryjni,
- b) niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych.

Wymienieni w punktach a) i b) pełnią czynności, nie wymagające uprawnień policyjno - wykonawczych, i takich uprawnień nie posiadają.

Art. 140. Do urzędników kancelaryjnych i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych mają zastosowanie ogólne przepisy: regulujące stosunki służbowe w państwowej służbie cywilnej, odpowiedzialność karną oraz obowiązki w zakresie służby wojskowej w czasie pokoju i wojny, ze zmianami, wymienionymi w następnych artykułach niniejszego tytułu.

Art. 141. Pod względem służbowym i osobowym podlegają urzędnicy i niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych właściwym przełożonym policyjnym, przyczem do niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych i do urzędników kancelaryjnych od XII do X stopnia włącznie mają zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia o mianowaniu, przenoszeniu i rozwiązaniu stosunku służbowego.

go, dotyczące szeregowych P. P., a do pozostałych urzędników kancelaryjnych — takie same przepisy, dotyczące oficerów P. P.

Art. 142. Przepisy, regulujące tryb postępowania dyscyplinarnego, dotyczące oficerów i szeregowych P. P., mają zastosowanie również i do urzędników kancelaryjnych oraz funkcjonariuszów niższych do czynności pomocniczych z tem, że asesory w komisjach dyscyplinarnych, rozpatrujący ich sprawy, będą powoływani z ich grona.

Komisjami dyscyplinarnymi, właściwymi dla spraw tych urzędników i funkcjonariuszów są: dla urzędników kancelaryjnych od XII do X stopnia włącznie i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych — komisje dyscyplinarne dla szeregowych P. P., dla pozostałych urzędników kancelaryjnych (od IX stopnia wzwyż) — komisja dyscyplinarna dla oficerów P. P.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

Art. 143. Znosi się przepisy, które nakładają na Policję Państwową obowiązki, nie wchodzące w zakres jej zadań, określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1929 r. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia ustali, jakim organom mają być przekazane odnośne funkcje, spełniane dotąd przez Policję Państwową. W związku z tem Rada Ministrów władna jest powołać do życia potrzebne organa i określić ich organizację i sposób działania.

Art. 144. Organa Policji Państwowej mogą być używane do pobierania i ściągania danin, grzywien, opłat, kar pieniężnych i kosztów sądowych i administracyjnych oraz do doręczenia wezwań i innych pism sądowych i administracyjnych w zakresie, przewidzianym w obowiązujących dotychczas przepisach, nie dłużej, jak do dnia 1 kwietnia 1929 r.

Czynności, wymienione w ustępie poprzednim, wykonane będą nawet po terminie tam oznaczonym, jeżeli żądania ich wykonania w poszczególnych sprawach wpłynęły do dnia 31 marca 1929 r.

Art. 145. Po dniu 31 marca 1929 r. Policja Państwowa będzie doręczała pisma sądowe:

a) jeżeli doręczenie pozostaje w związku z czynnością, poleconą policji przez sąd lub prokuratora, albo

b) jeżeli w poszczególnym wypadku doręczenie w inny sposób mogłoby pociągnąć przez opóźnienie lub z innego powodu ujemne skutki dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości.

Rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych określi bliżej wypadki, do których ma zastosowanie przepis punktu b).

Art. 146. Funkcjonariusze P. P. będący na służbie w Policji Państwowej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia otrzymują w miejsce dotychczasowych stopni następujące stopnie oficerów względnie szeregowych P. P.:

Komendant Główny P. P. — stopień Generalnego Inspektora P. P.; inni wyżsi funkcjonariusze P. P. — stopnie oficerów P. P. równobrzmiące z dotychczasowymi stopniami; niżsi funkcjonariusze P. P. — stopnie szeregowych P. P. równobrzmiące z dotychczasowymi stopniami.

Art. 147. Postanowienia art. 36 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, nie mają zastosowania do tych oficerów P. P., którzy przed dniem jego wejścia w życie zostali przyjęci do Policji Państwowej.

Art. 148. Sprawę wyszkolenia i doszkolenia oficerów i szeregowych P. P., przyjętych na służbę przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, unormuje osobne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 149. Szeregowi P. P., przyjęci na służbę przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile nie przesłużyli w P. P. 4-ch lat, winni złożyć zobowiązanie, przewidziane w ust. 2 art. 39 niniejszego rozporządzenia, przyczem okres ich służby dotychczasowej w P. P. winien być zaliczony do przewidzianego tym artykułem czasu służby.

Art. 150. Oficerowie i szeregowi P. P., którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia otrzymali pisma, ustalające w służbie państwowej zgodnie z art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), uważani będą za ustalonych w służbie w rozumieniu art. 95 niniejszego rozporządzenia niezależnie od czasu służby w Policji Państwowej.

Art. 151. Na przeciąg jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zawieszają się postanowienia ust. 1 art. 95 tegoż rozporządzenia w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. z wyjątkiem, zastrzeżonym w art. 150.

W ciągu tego okresu czasu władza mianująca jest w mocy rozwiązać w każdej chwili stosunek służbowy.

Rozwiązanie stosunku służbowego według postanowień ustępów poprzednich niniejszego artykułu może nastąpić: albo w drodze przeniesienia w stan spoczynku, przy zastosowaniu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46), albo z przyznaniem odprawy według norm, ustalonych w ust. 4 art. 95 niniejszego rozporządzenia.

Art. 152. Postanowienia art. 89 i 90 mają zastosowanie również w tych wypadkach, gdy oficerowie i szeregowi P. P. utracili życie lub całkowitą zdolność do pracy przed wejściem w życie niniejszego

szego rozporządzenia w warunkach, przewidzianych w tych artykułach, z wyjątkiem wypadków, kiedy wdowa po oficerze lub szeregowym P. P. przez powtórne zamążpójście uzyskała środki utrzymania.

Sposób i termin wypłaty odszkodowania w tych wypadkach określi rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 153. Rada Ministrów ustali nazwy dla organów, które dotychczas używały nazwy „Policja”, a do których według postanowienia art. 2 niniejszego rozporządzenia nazwa ta nie może mieć zastosowania.

POSTANOWIENIA KONCOWE.

Art. 154. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą ustawa o Policji Państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 61, poz. 363) oraz wszystkie inne przepisy sprzeczne z tem rozporządzeniem.

Art. 155. Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i właściwym ministrom.

Art. 156. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w piętnaście dni po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:

J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*